Din istoria secolului XIX

Secolul XIX-lea, unul din cele mai mărețe secole, care va rămânea scris cu litere de aur în istoria omenirei, se încheie cu anul 1900. E interesant de a vedea, zi cu zi, ce fapte s'au săvârșit în el. Cititorii vor putea găsi zilnic, în această rubrică, unul din principalele evenimente ale acestui secol; în acest chip ei vor avea ocaziunea de a-și mări cunoștințele istorice, și de a avea în același timp o idee mai lămurită de istoria secolului, în care au petrecut o parte din viață.

1 Ianuarie (1818)

Desființarea sclaviei în regatul Würtemberg, care a păstrat până în acest an, această rămășiță a Evului Mediu.

Eri Vineri a apărut:
BIBLIOTECA UNIVERSULUI
care conține:
Greșeala unei femei oneste
roman de mare sensație
35 de bani în toată țara
De vânzare la toate chioșcurile și colportarii de ziare.

Curier Judiciar

(TRIBUNALELE STREINE)

Un curios proces comercial

Tribunalul corecțional din Metz (Germania) a judecat un proces foarte curios, care dă la iveală un nou viclesug întrebuințat de un comersant din acel oraș, pentru a ocoli ordonanțele din 1883 și 1891 făcute contra importațiunilor din Statele-Unite ale Americei.

Henry Bouchy, negustător, introduse în oraș, între anii 1895 și 1898, 136.000 kilograme de șuncă americană, pe care o vindea mușteriilor săi drept șuncă franceză.

Prețul șunceĭ americane e aproape pe jumătatea prețului șunceĭ franceze; așa că el avea un beneficiu considerabil, dar neertat, ca importator.

Iată chipul cum proceda: El dădea prima destinație șunceĭ americane la Boulogne-sur-Mer (Franța) unde marfa era debarcată pe adresa unuĭ complice, care de asemenea o trimetea pe adresa unuĭ stabiliment, pentru afumare, unde i se dădea aparența șunceĭ franceze.

Șunca, odată afumată în acel stabiliment francez, era stampilată de un veterinar francez care libera în acelaș timp un certificat valabil, de origină franceză.

Bouchy, surprins asupra fraudeĭ, a fost condamnat la 144.883 mărci, adică la 181.000 franci și la o lună închisoare. Sentința a fost dată fără apel.

Grefier

HAZ

In ziua de Anul Nou, între două cuconițe:

— Dragă, azi avem un an mai mult.

— Poți să zici mai puțin.

— Cum?

— Ei, da!.. Un an trecut, nu se pune la socoteală.

Glumă de tată

Ziarul «Pesti Hirlap» povestește următoarea istorioară, care s'a petrecut într'un vagon de clasa I al trenului accelerat Viena-Budapesta.

In acest vagon ședeau mai mulți domni, iar între ei un tânăr care dormea liniștit.

Când trenul se oprea, el se deștepta un moment, pentru ca apoi să adoarmă din nou la punerea lui în mișcare.

Un domn bătrân, care ședea lângă tânăr, zise adresându-se celor-l'alți călători.

— Nu vă puteți închipui supărarea ce am cu acest copil al meu! L'am arătat până acum la nu știu câți medici; dar de geaba. Cum se așează pe scaun, adoarme.

Și pe lângă toate astea mai are și rĕul obiceiŭ de a avea cu el în tot-d'auna sume mari de bani.

Acum bună-oară are asupra luĭ 6.000 de florini și ori-cine i le poate fura cu înlesnire.

Insă o să-l fac acum să tragă o spaimă bună.

Zicând așa, bătrânul scoase încet portofelul din buzunarul fiuluĭ seŭ, fără ca acesta să simtă ceva.

Foarte bine, zise bătrânul, acum mĕ duc în vagonul restaurant. Vĕ rog să nu-i spuneți nimic; să-i facem o spaimă bună.

După o oră și mai bine, când trenul ajunse la Neuhäusel, tânĕrul se deșteptă de tot. O orchestră de țigani, cu stridentele lor note, îl impedică de data asta să adoarmă.

Ceru atunci un pahar de bere, și când să-l plătească, îngălbeni.

Băgând mâna în buzunar, vĕzu cu groază că-i lipsește punga.

Se întoarse spăimântat către tovarășii sĕi de călătorie, dar aceștia nu-și mai puteau ține risul.

Vĕzându-l însă atât de înfuriat și speriat, îi spuseră că tatăl luĭ îi luase în glumă banii și că se dusese în vagonul-restaurant.

— Tata?!... Dar tata a murit de 15 ani, spuse tânĕrul în culmea mirărei.

— Cum? domnul acela bătrân nu era tatăl d-tale? întrebară călătorii.

— Ah! acum îmi amintesc; spuse tânĕrul. Omul acela a stat lângă mine la masă într'un birt din Viena, și m'a auzit când spuneam unuĭ prieten că am 6.000 de florini în buzunar. El mi i-a furat. Hoțul fu căutat prin toate vagoanele, dar acesta se scoborîse din tren la o stațiune anterioară.

Universul în provincie

(De la coresp. noștri particulari)

— Pe ziua de 30 Decembrie —

Brăila

Escrocheria de la primărie. — In această afacere, despre care am vorbit pe larg în corespondența precedentă, mai aflu următoarele amănunte:

Versiunea care arăta că Paraschiv Teodorescu, perceptorul delapidator, a avut de plătit la credit o rată, în zilele ce aŭ succedat escrocheria, se confirmă pe deplin și aceasta chiar în mod oficial.

De asemenea se mai adeverește că Paraschiv Teodorescu a depus până astă-zi tostă suma delapidată, vr'o 1400 leĭ, ast-fel că casa comunală nu mai perde nimic.

Se vorbește că Primăria renunță la ori-ce urmărire contra perceptoruluĭ. El însă rĕmâne destituit din funcțiunea ce a ocupat'o până acum.

Crima din com. Stanca. — După cum v'am comunicat telefonic, în comuna Cioara s'a săvârșit, în ziua de 25 Decembrie, una din cele mai înfiorătoare crime.

Iată amănuntele ce sosesc autorităților în această privință:

Cârciumarul Grigore Coman din această comună, avea în serviciul sĕu pe un băiat din Transilvania, anume Dumitrache.

Se vede însă că acest băiat era cam prostuț, de felul luĭ, căci adesea stăpânul sĕu îl ocăra și chiar îl bătea.

Un ast-fel de caz s'a întâmplat și în ziua de Crăciun.

Stăpânul Grigore Coman, având mulți mușterii în prăvălie și neputându-se scoborî dînsul însuși în pivniță ca să scoată vin, însărcină cu treaba aceasta pe Dumitrache.

Acesta însă, din greșeală, căzu de pe scările pivniței tocmaĭ în fund, și în căderea sa rĕsturnă o sticlă mare cu spirt, care se sparse și se vĕrsă pe jos.

Cu toate că bietul băiat se căsni să ascundă stăpânuluĭ sĕu procopseala ce făcuse, acesta însă tot o află și de aci urmă o ceartă sgomotoasă, care avu în cele din urmă ca rezultat una din cele mai înfiorătoare crime.

Intr'adevĕr, Coman Grigore supĕrându-se foc când auzi că spirtul s'a vĕrsat, puse mâna pe un cuțit lung de bucătărie și îl implântă de două orĭ în peptul nenorocitului băiat.

Victima căzu imediat la pământ fără nicĭ o sufiare.

După o jumĕtate oră aflându-se la primărie despre cele întâmplate, s'aŭ început cercetările și interogatoriile cerute de împrejurare.

Trebue să spunem însă, că Grigore Coman se căește amarnic, astă-zi, de crima pe care a comis'o într'un moment de supĕrare.

Tâlhăria din comuna Viziru.—*(Prinderea unei bande întregi).*— De cât-va timp autoritățile administrative din comuna Viziru observaŭ că furturile se succedaŭ cam des în acea comună.

Așa, spre pildă, acum două trei zile, mai mulți necunoscuți s'aŭ introdus în proprietatea d-luĭ Marin Stan, și furară pe lângă altele și garnituri întregi de hamurĭ patru cai, cari costaŭ peste 800 leĭ.

Toate cercetările ce s'aŭ întreprins după aceea pentru prinderea lor aŭ rĕmas zadarnice și nicĭ un indiciŭ nu îndruma spre urma tâlharilor.

Poliția orașuluĭ nostru a fost încunoștiințată de asemenĭ despre acest furt însemnat, ast-fel că a luat și dênsa măsurile cele mai energice.

Sforțările șefuluĭ de siguranță din orașul nostru aŭ fost încununate de succes, căci erĭ, întreaga bandă de rĕŭ-făcătorĭ a fost prinsă și arestată.

Tâlharii sunt în numĕr de 7 și între aceștia vr'o 2 sunt vechĭ cunoscuți aĭ poliției și aŭ la activul lor o mulțime de spargerĭ.

Anchetarea tuturor hoților făptuite de această bandă se face de d. comisar Christescu, șeful siguranței, care 'mĭ va da la timp toate informațiunile de carĭ voĭ avea nevoe, relativ la această îndrăzneață bandă.

Diverse. — Lucrările pentru salvarea șlepurilor capturate de ghețuri în punctul Stamatache, continuă cu o activitate din ce în ce mai mare.

Societatea «Națională» nu cruță nicĭ un sacrificiŭ pentru a adăposti șlepurile de orĭ-ce catastrofă.

In permanență cheiul portuluĭ nostru este acoperit de public, care vine să privească cum se sparge ghiața.

∴ Doui locuitorĭ din comuna Doineștiŭ, venind în Brăila, povestesc că pe la jumĕtatea drumuluĭ aŭ fost întâmpinați de 2 lupĭ.

Ambiĭ aŭ putut scăpa cu viață numaĭ prin fugă. Prin urmare în iarna aceasta vom avea a suferi și din causa lupilor.

Damon.

Constanța

Bal filantropic.—In seara de 27 Decembrie, a avut loc în vastul salon al școaleĭ din Caramurat un bal filantropic, la care a luat parte tot ce e maĭ distins din plasă. Printre familiile carĭ aŭ participat la acest bal, depunându-și obolul spre a veni în ajutorul sĕracilor, aŭ fost familiile: G. Mocanu, I. Cornea, Roșca, Mihăescu, Grigorescu, d-niĭ sublocot. Gologan, G. Tașcă, V. Leonte, V. Neacșa, V. Bellu, R. Marinescu Moraru. Buchetul ce reprezinta sexul frumos, aŭ fost drăguțele d-șoare Blebea, M. Moroianu, D. Sasu, A. Ștefănescu, Gologan, Boeru etc. Beneficiul a fost de 500 leĭ, banĭ ce vor servi spre a se veni în ajutorul desmoșteniților soarteĭ.

Crimă. — In noaptea de 23 spre 24 Decembrie, o crimă înfiorătoare s'a comis în balta Dichiseni dintre Borcea și Dunĕre, pendinte de jud. Ialomița. Țăranul Ioan Mihaĭ nutrea de mult o urĭ înverșunată în contra ciobanuluĭ Vasile Boeru, care se retrăsese în timpul ierniĭ în balta Dichiseni. Timpul potrivit de a și rĕsbuna, l'a găsit în noaptea din ajunul Crăciunuluĭ, maĭ ales că 'l ajunse timpurĭ grele fără un gologan în casă. Ciobanul Vasile Boeru nicĭ nu știa de unelirile luĭ Ioan Mihaĭ și că-i purta sâmbetele, ast-fel că în noaptea de 24 Decembrie se culcă liniștit ca în tot-d'auna până pe la mezul nopței, când fu deșteptat de lătratul câineluĭ ce păzea oile. Atunci Ion Mihaĭ s'a repezit în bordeĭ, împlântându-i cuțitul în piept. Bietul cioban își dete sfârșitul în chinurile cele maĭ oribile, pe când criminalul trecea Dunărea pe ghiață cu 100 leĭ, singura luĭ avere. Autoritățile aŭ luat măsurile cuvenite pentru prinderea asasinuluĭ, care a trecut în jud. Constanța.

Diverse.—Pe lucrătorul turc care a fost călcat de tren, în ziua de 24 Decembrie, îl chema Hasan Dani, iar nu Ali Memet, cum s'a scris din greșeală.

Romicus

Focșani

Evadare.— Luni 27 curent, aŭ evadat 2 tâlharĭ din arestul minorilor, în modul următor:

O santinelă, ducându-se cu 2 tâlharĭ să aducă un ciubăr cu apă, eĭ aŭ găsit de cuviință să o ia la sĕnătoasă, ast-fel că, mult pe gânduri n'aŭ stat, și la un moment dat, lasă ciubărul jos și fug; unul luă drumul spre câmp, și altul spre oraș. Santinela se luă după hoțul care a fugit spre câmp, somându-l să stea și nevoind, a descărcat asupra luĭ 3 focurĭ fără efect; la al patrulea foc îl răni de moarte. Cel-l'alt, care a fugit spre oraș, a fost prins și arestat din nou.

Timpul.—Până acuma câteva zile timpul a fost foarte urît; în ziua de 27 a căzut din nou o zăpadă, urmând și un ger cumplit.

Nomis.

Galați

Liberare.—Azĭ a fost liberat comerciantul Osias Bercovicĭ, care era presupus ca autor al marelui incendiŭ din strada Portuluĭ.

Alegere de președinte. — Societatea funcționarilor publicĭ de aci, în ultima sa ședință, a ales ca președinte pe d. Sebastian Moruzzi, prefectul județuluĭ Covurluĭ.

Criza.—Din zi în zi criza se accentuiază maĭ mult. In piața comercială e o lâncezeală dureroasă.

E o consternație generală, numĕrul polițelor protestate crește pe fie-care zi și nu se știe cum se vor sfirși lucrurile.

Și acum de sĕrbători se aștepta doar o micĭ activare în mersul afacerilor...

Circulația trenurilor. — In sfirșit azĭ ne-a sosit trenul de București, și cu dînsul ziarele așa de mult așteptate.

In acest lung rĕstimp de lipsă de ziare, «Universul» a adus serviciĭ maĭ, trimițând telegrame de faptele maĭ importante,—telegrame ce eraŭ imediat afișate la vitrina «Sucursaleĭ».

Timpul continuă a fi geros. Dunărea a înghețat din nou bine, căci în ultimul timp ghiața începuse să se moae.

Rasta.

Iași

Sfâșiat de lupi.—O întâmplare nespus de dureroasă am de înregistrat pe ziua de azĭ, și care s'a petrecut în apropierea comuneĭ Boroaia, nu departe de localitatea noastră.

Drama s'a petrecut erĭ noapte pe un șes întins acoperit de zăpadă, în plin întuneric, lipsită de martorĭ, afară doar de năprasnicul viscol ce nu maĭ înceta de a sufla.

Eraŭ ceasurile 11 de noapte, când săteanul Pavel a Popeĭ, întârziat în comuna Groșĭ, era pe drumul Boroieștilor, grăbindu-se în mers, ca să ajungă maĭ curênd la soția și copiiĭ sĕĭ.

Gerul era cumplit și tăcerea mormintală era întreruptă numaĭ de șueratul vîntuluĭ turbat și de zgomotul pașilor întârziatuluĭ sătean.

De-odată, — pe când omul a trecut deja jumĕtate de cale—din depărtare se auzi un urlet îngrozitor.

Eraŭ momente de panică nespusă.

Imediat alt sgomot, alte urlete, mult maĭ apropiate, și din ce în ce maĭ înfiorătoare, maĭ teribile...

Pavel Popa,—deși voinic din fire—și-a simțit inima înghețată, picioarele slăbind și creerul buimăcit.

A încercat să fugă, căci primejdia îĭ se limpezise foarte clar înaintea ochilor, dar puterile l'aŭ părăsit cu totul, a rĕmas în nesimțire...

∴ Puține momente aŭ trecut și o haită de lupĭ, îngrozitorĭ și uriașĭ, urlând cu disperare, s'a aruncat asupra nefericiteĭ victime, sfâșiind-o în sute și miĭ de bucățĭ...

* * *

A doua zi, nevasta ucisuluĭ,—împreună cu maĭ mulțĭ jandarmĭ—condusă fiind de urmele și petele de sânge de pe zăpada de curênd căzută, a cules o mână, un picior, și o parte din cap, rămășițe ale aceluia, care altă dată era bărbatul sĕu, și singurul sprijin al celor cinci copiĭ pe care îĭ are...

Miereanu

Piatra-Neamțu

Dispariția uneĭ fete.—Zilele trecute a dispărut din localitate o tinĕră copilă în etate de 16 anĭ, fiica uneĭ vĕduve. Maria Vătavu—acesta e numele feteĭ—zise mameĭ sale că se duce în oraș și se întoarce peste o oră. Dar așteptările fură zădarnice, căci frumoasa d-șoară nu s'a maĭ întors. După multe cercetărĭ, s'a aflat că curagioasa fată a dispărut cu un sergent de la regimentul 15 din localitate. Acesta, după ce a depus'o la părințiĭ sĕĭ, s'a întors la regiment.

Se zice că mama feteĭ va reclama celor în drept, despre acest fapt.

Din cauza mizerieĭ.—Zilele trecute locuitorul Ioan Cojocaru, din comuna Vânătoriĭ din acest județ, s'a strangulat de o grindă din locuința sa. Cauza care l'a împins pe bietul om la acest act disperat e mizeria.

Iulian

Ploești

Crima din Vălenĭ. — De mult bĕtrânul Nicolae Deciŭ exercita meseria de tâmplar, mergênd din oraș în oraș spre a găsi de lucru. Criza, care se resimte anul acesta pretutindenĭ, l'a trimis—din nenorocire—la Vălenĭ, unde și-a aflat moartea.

In noaptea zileĭ de 28 Decembrie, când sĕrmanul meseriaș, agonisindu-și ca orĭ-care altul—pentru sĕrbătorĭ—puține lucrurĭ de ale mâncăreĭ și ceva parale, își lăsa capul pe pernă să se odihnească, se pomenește cu două pungași carĭ fără alte explicațiĭ îĭ pun mâna în gât cerênd-u-i parale. La rĕspunsul negativ al acestuia, hoțiĭ îĭ daŭ maĭ multe lovituri cu niște drugi scurți de fer, contuzionându-l grav la cap și pe pept; apoĭ se făcură nevĕzuți.

Victima dădu apoĭ alarma și câțĭ-va vecinĭ veniră în ajutorul luĭ. A doua zi soția sa îl transportă într'un sat vecin, unde se bucură de protecția unuĭ bogat cunoscut. Cazul se anchetează.

Furtul de la sinagoga israelită. — Aseară maĭ mulțĭ indivizi—până azĭ rĕmași necunoscuți — aŭ sărit gardul ce împresoară numita sinagogă și, spărgênd maĭ multe geamurĭ, s'aŭ strecurat înăuntru și aŭ furat o cutie în care însă n'aŭ găsit de cât 30 de leĭ, adunați în ajun.

Mâncat de lupi.—Locuitorul Nedelcu Irimia venea deseorĭ din comuna sa, Pătârlagele, în vizită la niște rude ale sale din Ploeștĭ. Azĭ, pe când numitul eșise din bariera Râfovul în tovărășia unuĭ câine de vênătoare, fu surprins de o ceată de lupĭ carĭ se năpustiră asupra sa, îl trântiră la pământ și nu-l lăsară până nu-ĭ veni în ajutor un cantonier de la C. F. R. care îl salvă, deși cu nasul și o pulpă de la picior distruse cu desĕvârșire.

Myosotis.

UN SFAT PE ZI

Plăcintă cu rĕvașe de Anul Nou.—Ieĭ o oca de făină, treĭ ouĕ, sare și le frămânți adăogând merĕu apă căldicică: când nu se maĭ lipește de masă, ieĭ coca în mână și o baț lovind-o de masă de maĭ multe orĭ, în urmă o acoperĭ cu un șervet și o lași să stea ca o jumĕtate de oră; în urmă o taĭ în vre-o 16 saŭ 18 bucățele, le întinzĭ ca la mărimea unuĭ taler mic, le ungĭ cu unt fie-care în parte și le puĭ una peste alta, facĭ două grămezĭ una cu șease foĭ, cea-l'altă cu 10 foĭ. Dacă o facĭ cu brânză, ieĭ brânză dulce de vacă, o zdrobești cu lingura, îĭ amestecĭ 4 gălbenușurĭ de ouĕ, zahăr, coaje de lămâie rasă și puțină zmântână, amestecĭ bine și așezĭ în foaie.

Rĕvașele de Anul Nou se pun la margine între foaile de sus ale plăcinteĭ.

REZBOIUL

dintre

Anglia și Transvaal

— Prin poștă —

«War Office» comunică următoarea telegramă:

«In asaltul inamiculuĭ în toată ziua de Sâmbătă 6 Ianuarie st. n., boeriĭ fură tot mereu respinși cu marĭ perderĭ.

«Un asalt reînoit la ora 2 p. m. în ziua de Duminecă 7 Ianuarie st. n., fu de asemenea respins. Boeriĭ, carĭ înaintaseră cu marĭ forțe, avură perderĭ mult maĭ marĭ de cât ale englezilor».

Ladysmith e deci salvat! Știrea comunicată de cluburĭ mulțimeĭ, care aștepta pe stradă, fu primită cu puternice strigate de ura! Strigătele de bucurie eraŭ însă însoțite de termenĭ puținĭ mulțumitorĭ către autoritățĭ pentru-ca a publicat un raport necomplect, care aruncase țara într'o lugubră așteptare și miĭ de familiĭ în durere.

Se pare deci că «War Office» nu reușește să mulțumească pe nimenĭ. Presa e foarte severă.

Times dojenește lipsa de știrĭ când e vorba de grave insuccese și de o mare abundență când e vorba de succese neinsemnate.

Cât despre importanța evenimentuluĭ, lipsesc în mod absolut datele spre a se calcula adevĕratul sĕu folos.

Contrazicerile din rapoartele generaluluĭ White și în aceasta ca și în alte dățĭ îl arată prea impresionabil ca să se poată avea încredere în rațiunările sale.

Pare însă evident că atacul boerilor fu maĭ ales localizat, cu toate că a fost înverșunat.

Eĭ vroiaŭ să ia în stăpânire o poziție care să le permită de a apropia artileria de Ladysmith zdrobind cercul apărărei engleze bazat pe amfiteatrul colinelor ce înconjoară Ladysmithul.

Poziția nea atacată, care nu are nicĭ o milă de întindere, face să se bănuiască că boeriĭ n'aŭ întrebuințat multe forțe.

De treĭ orĭ boeriĭ aŭ atacat câte-va întărirĭ engleze, dar de treĭ orĭ fură respinși.

Pe Wagon Hill inamicii s'aŭ menținut întreaga zi și s'aŭ retras seara, pe când bântuia o furtună însoțită de ploaie și în fața unuĭ atac cu baioneta al englezilor.

Cu privire la intențiile boerilor în asaltul din Ladysmith sunt unii carĭ îl considerĕ ca un act desperat, alțiĭ ca o cursă spre a atrage pe Buller și alțiĭ ca începutul uneĭ serii de atacurĭ spre a obosi garnizoana.

* * *

Intre ofițerii voluntarĭ angajați la Londra se află ducele de Marlborough și ducele de Norfolk.

* * *

Treĭ boerĭ prisonierĭ pe o navă de rĕzboiu engleză în golful Simons, aŭ încercat să fugă; unul din eĭ care avea o plută de salvatagiŭ a putut fi prins, ceĭ-l'alțĭ doui s'aŭ înecat.

* * *

Toți răniții, atât ofițerii cât și soldații boerĭ, aŭ fost transportați de la Dundee la Pretoria.

* * *

Ziarele publică următoarea telegramă din lagărul englez din Frère cu data de 6 Ianuarie st. n.: «Azĭ la ora 2 p. m. toată diviziunea generaluluĭ Clery a părăsit lagărul spre a înainta la atacul din Colenso. Atacul fu făcut cu multă circumspecțiune.

«O violentă furtună, ce s'a deslănțuit ierĭ, a umflat în mod considerabil fluviul Tugela.

«In fortul din Wylli boeriĭ găsirĕ o mare cantitate de lăzi de munițiunĭ, pe carĭ englezii înainte de a părăsi fortul le îngropaseră în pământ.

* * *

O telegramă din Londra anunță că orașul Kurmman din țara Beșuanilor a fost luat prin surprindere de un detașament de boerĭ sub comanda cornetuluĭ Visser. Intre prizonierĭ se află residentul englez din țara Beșuanilor sir Willyard, soția și fratele acestuia, 11 ofițerĭ, 120 soldați englezĭ și 70 polițiști cafri. De asemenea boeriĭ aŭ pus mâna pe patru tunurĭ engleze.

* * *

Scrisorile de la soldații din Africa de Sud povestesc că generalul Gatacre, când s'a vĕzut înșelat de informatorĭ lângă Stormberg, a ucis chiar el cu un foc de revolver pe una din călĕuzele care 'l trădase.

* * *

O telegramă din Lorenco Marguez anunță că, după știrile sosite din Pretoria, se afirmă că garnizoana Kuruman, după o nouă violentă bombardare, s'a predat boerilor în ziua Anuluĭ Nou, carĭ aŭ făcut 120 prizonierĭ, printre carĭ 7 ofițerĭ.

Garnizoana din Kuruman se compunea în mod exclusiv din trupe ale miliției din Colonia Cap.

Kuruman e un orășel în Betchzuna engleză la aproape 120 chilometri de frontiera transvaaliană, și la Vest de orașul Taungs care e în puterea boerilor deja din Octombrie.

* * *

Trimisul Transvaaluluĭ dr. Leyds admite că boeriĭ, în atacul lor contra Ladysmithuluĭ, aŭ avut nesucces. El afirmă însă că generalul Joubert va reînoi atacul, având intenția de a decima forțele asediaților prin atacurĭ continue.

* * *

O telegramă sosită ziaruluĭ parizian «Temps» din Londra spune că acum e rĕspândit svonul, că boeriĭ aŭ capturat maĭ multe tunurĭ de marină la Nord de Ladysmith.

Serviciul telegrafic

— al ziaruluĭ «Universul» —

Lourenzo-Marquez, 30 Decembrie

Maĭ mulțĭ supuși portugezĭ, carĭ se duceaŭ în Transvaal ca să se angajeze în trupele boerilor, aŭ fost aduși îndărăt la hotar de către agenții poliției portugeze. Este oprit de aci înainte de a trece hotarul fără o permisiune specială a guvernatoruluĭ.

Londra, 30 Decembrie

După ziare, escadra Canaluluĭ a primit ordinul de a fi gata de plecare pentru ziua de 31 Decembrie. Această escadră va pleca la Gibraltar pentru a înlocui pe aceea care se află acolo, care va pleca probabil la Cap.

Londra, 30 Decembrie

Guvernul a hotărît că proviziunile transportate de către corăbiĭ neutre și destinate porturilor neutre nu vor fi sequestrate, afară de cazul când se va proba prin scrisorĭ de marfă, că corăbiile sunt destinate vrăjmașuluĭ. In acest caz vor fi considerate ca contrabandă de rĕzboiŭ.

(Telegramele noastre particulare)

Viena, 31 Decembrie.

Ziarul «Matin» din Paris publică o telegramă din Pretoria, în care se afirmă că trupele boere aŭ isbutit să ocupe platoul și înălțimile, carĭ dominează orașul Ladysmith. Deci se crede că căderea acestuĭ oraș este foarte apropiată.

O telegramă din Roma spune că acolo se vorbește cum-că Anglia ar fi comandat maĭ multe tunurĭ la marea turnătorie de oțel din Turin.

Unele ziare spun că, dacă știrea aceasta este adevĕrată, guvernul e dator să oprească exportul acestor tunurĭ, în baza neutralitățeĭ.

Berthold.

Paris, 31 Decembrie

Ziarele apărute azĭ de dimineață publică telegrame din Londra, în carĭ se spune că acolo există temerea că capitularea orașuluĭ Ladysmith este iminentă.

Unele ziare pariziene se îndouesc cum că la atacul din 25 Decembrie de la Ladysmith, Boeriĭ ar fi avut perderĭ de 2000 de oameni.

G. Eandĭ.

Londra, 31 Decembrie.

Știrĭ telegrafice din lagărul de la Frère, publicate de ziarele de aleĭ, spun că 20,000 de Boerĭ ocupă orașul Estcourt spre a împedica orĭ-ce operațiune a generaluluĭ Buller, în planul sĕŭ de a elibera Ladysmithul.

Se maĭ spune că perderile suferite de englezĭ la Ladysmith în lupta de la 25 Decembrie sunt evaluate la 14 ofițerĭ omorâți, 36 răniți și 800 de oameni, morți și răniți.

Boeriĭ ar fi perdut 2000 de oameni.

Aceste pierderĭ însă nu sunt confirmate în mod oficial de ministerul de rĕzboiŭ.

Emme.

Londra, 31 Decembrie.

S'a rĕspândit svonul că generalul Methuen ar fi înebunit.

Lordul Strathcona a oferit un contigent de 400 de soldați, pe spesele sale proprii, pentru a fi trimis în Africa de Sud.

Emme.

* * *

A se citi ultime știrĭ cu privire la rĕzboiŭ la Ultima Oră.

Sinuciderea unuĭ soldat

E un obiceiŭ, în fie-care an, cu ocazia sfintelor sĕrbători de Crăciun, să se dea un concediŭ soldaților din toate corpurile armateĭ noastre.

In ziua de 24 Decembrie a sosit în orașul Alexandria un soldat Niculae Dumitru Mogoș, care era încorporat în regimentul 2 Artilerie.

Acest soldat, îndată ce a sosit în orașul sĕŭ natal și s'a întâlnit cu maĭ mulțĭ din prietenĭi sĕĭ din copilărie, a început să plângă ca un copil mic.

Ce dor îl omora?

Mulțĭ, auzindu-l vorbind rĕŭ despre armată și de traiul ce îndura, crezură că se plânge fiindcă era silit să stea despărțit de nevasta luĭ și de iubiții sĕĭ copiĭ. Aceasta a și făcut ca nimenĭ să nu-l bage în seamă și să creadă că toate lamentările luĭ eraŭ plângerĭ de ocazie.

Cu toate astea, sufletul soldatuluĭ Nicolae Dumitru Mogoș era adênc rănit; el nu putea să maĭ suporte torturele ce îndura și se pregătea ca să-și pue capăt durerilor nesfârșite.

Nevasta și drăgălașiĭ sĕĭ copiĭ tineaŭ în viață, dar suferințele din armată îl împingeaŭ spre moarte și, după cum vom vedea, suferința a biruit și voința și dorința și amor.

Destăinuirile victimeĭ

«Avem, zice bietul soldat Nicolae, în bateria noastră, a II-a un vagmistru, înaintea căruia chiar caiĭ tremură. Acest om întrebuințează cele maĭ oribile torturĭ pentru soldați, bătêndu'ĭ cu o cravașă de sîrmă împletită, acoperită cu piele».

Și Nicolae, povestind acestea, adăogă:

«Pe mulțĭ din frațiĭ meĭ din cazarmă i-a apucat boala copiilor; eŭ am scăpat până acum, dar nu voiŭ maĭ de ochiĭ cu acel vagmistru.

Sinuciderea

Așa se tânguia bietul soldat Dumitru Nicolae Mogoș și nimenĭ nu voia să-l creadă; prea li se păreaŭ imposibile niște asemenea torturĭ, față cu ordinele carĭ sunt date.

A treia zi de Crăciun însă, nenorocitul soldat, procurându-și un revolver, s'a dus într'o șură de paie din curtea părinților sĕĭ și acolo și-a tras un glonț în piept, care i-a străbătut inima. Moartea a fost instantanee.

Dezolarea

Intreg orașul Alexandria e astă-zĭ cernit.

Veselia, care înconjoară aproape întregul pământ, nu poate să atingă pe liniștiții cetățenĭ aĭ Alexandrieĭ.

Eĭ aud țipetele sfâșietoare ale copiilor, carĭ strigă pe tatăl lor și cu toții blestemă pe călăŭ.

* * *

Rĕmâne acum ca d. ministru de rĕzboiŭ, ale cărui simțiminte umane sunt în de obște cunoscute, să ordone o anchetă minuțioasă și să pedepsească pe vinovat.

Dreptatea care se cere, nu e o rĕzbunare a nenorociților orfanĭ și a vĕduveĭ care plânge, ci e o îndreptare a rĕuluĭ pentru ceĭ l'alțĭ nenorociți soldați din bateria a II, reg. II de artilerie.

Reporter

Știrĭ din strĕinătate

— Prin poștă —

Am. vorbit ierĭ de femeia Cordini din Bodenheim (Germania), care s'a născut în secolul trecut și se poate lăuda că a trăit în 3 veacurĭ.

Acelaș caz e la Teuven (Belgia) cu vĕduva Hanrard, azĭ în vîrstă de 104 anĭ și care s'a născut deciĭ la sfîrșitul veaculuĭ trecut. Ea e încă foarte voinică și, dacă va maĭ trăi un an, se va putea lăuda și ea că a trăit în 3 secole.

* * *

Prin cercurile politice din Viena se vorbește că și Cehiĭ vor fi representați în noul cabinet de sub președenția luĭ Koerber, și adecă prin deputatul ceh dr. Stransky.

* * *

O telegramă din Lemberg anunță, că lângă stația Mirnopolge a deraiat un tren de persoane. Opt pasagerĭ și-aŭ perdut viața. Sunt numerosĭ rănițĭ, unii maĭ grav, alțiĭ maĭ ușor.

* * *

O telegramă din Londra anunță că influența care bântue acum în Londra s'a încuibat și în castelul rega Osborne, unde se află regina Victoria. O parte dintre funcționarii și servitorii curții sunt bolnavi de influență, așa în cât un pacient a trebuit să fie îndepărtat din palat.

* * *

Generalul Otis comandantul trupelor american din insulele Filipine, a trimis ieri-le trecute guvernului din Washington următoarea telegramă Un batalion din reg. 26 de infanterie a atacat pe dușman într'o poziție întărită spre vest de Bacoor.

Dușmanul a lăsat pe câmpul de luptă 25 de morți și 0 răniți, iar americanii 1 ofițe și 4 soldați morți, și 24 răniți.

* * *

«Nowoje Vremja» primește din Cair o corespondență în care se spune că un anume Muesdajn, care trece drept unul din șefii ceĭ maĭ respectați aĭ *fellahilor*, (țăranii egiptenĭ) cutreeră Egiptul predicând revolta în contra englezilor și promițênd concursul dervișilor și abisinienilor spre a distruge puterea engleză.

El a împrăștiat o proclamare—scrisă în limba arabă și în dialectul sudanez—în care, în numele luĭ Mahomet, care 'ĭ-ar fi apărut în somn,—promite complecta victorie asupra englezilor, numaĭ să se știe să se profite de timpul oportun spre a'ĭ bate.

* * *

Din Stokholm se anunță: Societatea antropologică de aiceĭ a hotărît că corăbiile suedieneĭ carĭ vor pleca la primăvară spre Spitzberg, ca să aducă comisia suedianăĭ pentru mĕsurarea gradelor, să meargă și la țara Regele Carol, pentru a face cercetărĭ asupra luĭ Andrée.

* * *

La 10 Ianuarie s'a început la Paris procesul intentat de principele maghiar Esterhazy, în numele familieĭ sale, ca să șilească pe fostul maior frances Esterhazy și pe vĕrul acestuia Cristian să nu se maĭ numească «Esterhazy», ci «Walsin-Esterhazy». La proces s'a înfățișat numaĭ Christian. Avocatul principeluluĭ Esterhazy a cerut ca tribunalul să ordone o cercetare în arondismentul Vigau acupra actuluĭ de recunoaștere al mameĭ naturale a luĭ Jean Esterhazy.

Tribunalul a intrat în deliberare asupra acesteĭ cereriș-și va da verdictul peste 8 zile.

* * *

Știrile din insulele Samoa sunt bune. Liniștea domnește pretutindenĭ.

O depeșă din Apia spune că indigeniĭ sunt mulțumiți că aŭ fost anexați de germanĭ, căcĭ,—spun eĭ,—sub stăpânirea engleză, ar fi fost siliți să se ducă să lupte în contra boerilor.

* * *

Institutoarea franceză Luisa Masset, care a fost condamnată la moarte în Londra pentru că și-a omorît copilul, și pentru grațierea căreia s'a prezentat Regineĭ Victoria o petiție subscrisă de 1500 de institutoare franceze, a fost executată la 28 Decembre st. v. la Londra.

Maĭ multe ziare din Paris protestează în contra execuțieĭ Luisei Masset, de oare-ce ele afirmă că există o presumțiune de inocență.

* * *

Din Biserta se scrie că francezii aŭ surprins acolo pe un colonel englez pe când fotografia fortul Keber.

Arestat, acesta a declarat că se afla în congediŭ și călătorea ca turist.

A intervenit consulul englez, care a garantat buna credință aceluĭ arestat, care a fost pus imediat în libertate.

* * *

După cum am spus, Jules Guérin, șeful antisemiților din Franța, care a fost condamnat la 10 anĭ detențiune de către înalta Curte din Paris, a sosit la Clairvaux, și a fost internat în închisoarea politică de acolo, în «apartamentul» pe care l'a ocupat ducele d'Orléans. Acest apartament este compus dintr'o cameră de lucru și o cameră de dormit, în care se află un pat de fer, un lavoar, o masă și câte-va scaune. Camerile sunt bine iluminate și aerisite.

Guérin, cum a ajuns la închisoare, a cerut un dejun copios, zicênd rîzênd: «Sunt flămând ca un lup!» 'I s'a adus ce a cerut și adică: ouĕ, friptură, salată, șvaitzer, fructe, pâine albă și o sticlă de vin de Bordeaux.

* * *

In biserica San Carlo, din Roma deună-zĭ, în fața uneĭ marĭ mulțimĭ, s'a executat pentru prima oară «oratoriul San Pietro» de preotul Hartmann. In câte trelele părțĭ ale oratoriuluĭ și maĭ ales când a intervenit vocea luĭ Cristos, în corul femeilor, și în partea finală, maestrul fu foarte aplaudat.

* * *

Mercurea trecută, s'a întâmplat la Budapesta o băt